

1000 бажаних справ на кожен день та ніч

[Українська – Ukrainian – أوكرائي]

Автор:

Халід аль-Хусейнан

Переклад:

**EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER
(EIRC)**

& Андрій Шистєров

Перевірка: Умм Алі Шистєрова

أكثر من ألف سنة في اليوم والليله

خالد الحسينان

ترجمة:

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

& أندريا شيستروف

مراجعة: أم علي شيستروفا

ISLAM HOUSE

الإسلام سؤال وجواب

ISLAMHOUSE.COM

THE LARGEST AND MOST AUTHENTIC
FREE REFERENCE TO INTRODUCE ISLAM
IN THE WORLD LANGUAGES

Як досягти любові Всемогутнього і Великого Аллаха

Хвала Аллаху, Милостивому, *Прощаючому*, Щедрому, Господу, Змінюючому стан сердець і розуму, Знаючому явне і приховане. Прославляю Його вранці і ввечері. Свідчу словами, які позбавлять від вогню того, хто скаже їх, що немає божества, гідного поклоніння, крім Єдиного Аллаха, у якого немає рівних, і свідчу, що Мухаммад – Його обраний Пророк, хай благословить його Аллах, його сім'ю, дружин і сподвижників, які заслужили велич і повагу, і нехай це благословення триває, поки змінюються день і ніч.

А потім:

Воістину, найголовніше, чому має приділяти увагу мусульманин в повсякденному житті, це слідування Сунні Пророка (мир йому і благословення Аллаха) у всіх рухах, словах і діях, аби його життя, з ранку до вечора, було засноване на слідуванні Пророку (мир йому і благословення Аллаха).

Зу ан-Нун аль-Місрі сказав:

Однією з ознак любові до Аллаха є наслідування його *улюбленця* (мир йому і благословення Аллаха) в його норіві, діях, наказах і бажаних справах.

Всевишній Аллах сказав:

Скажи: «Якщо ви любите Аллаха, то йдіть за мною, і Аллах любитиме вас та простить вам гріхи ваші». Аллах — Прощаючий, Милосердний!

(Коран, сура «Родина Імрана», аят 31)

Аль-Хасан аль-Басрі сказав: Ознакою їх любові до Аллаха було їх слідування Сунні Його Посланця.

І справді, ступінь вірянину вимірюється ступенем його наслідування Посланця (мир йому і благословення Аллаха). І що більше він практикуватиме Сунну, то вищим і благороднішим стане його ступінь перед Аллахом.

Я провів це невелике дослідження, щоб оживити Сунну Посланця (мир йому і благословення Аллаха) у повсякденному житті мусульман: в їх поклонінні, уві сні, в їжі, в питті, в спілкуванні з людьми, в очищенні, під час входу й виходу з оселі, вдягання і в інших справах.

Якби хтось із нас втратив якесь майно, то дуже б засмутився через це і сумував, силкуючись знайти втрачене. А скількох бажаних справ (*сунн*) ми не дотримуємося? Чи прагнемо ми дотримуватися їх у своєму повсякденному житті? Чи засмучуємось через те, що не здійснили їх?!!

Однією з головних причин наших страждань у мирському житті є те, що ми почали звеличувати динар і дирхем більше, ніж Сунну Пророка (мир йому і благословення Аллаха). Якщо людям запропонувати певну суму грошей за дотримання Сунни, то вони б здійснювали всі бажані справи (*сунан*) з ранку до вечора. Але чим можуть допомогти гроші, коли тебе покладуть до могили і засиплють землею? Всевишній Аллах говорить:

Але ж ви віддаєте перевагу життю земному, хоча життя наступне — краще й вічне.

(Коран, сура «Всевишній», аяти 16-17)

Бажані справи (*сунан*), які згадано тут, – це справи, за виконання яких людина заслуговує на винагороду від Аллаха, але й не буде покарана в разі їх невиконання. Вони повторюються щодня, і кожен з нас може дотримуватися їх.

Я зрозумів, що людина, яка намагається звершувати бажане, може виконати упродовж одного дня не менш як тисячу таких справ. І це послання було написано для того, щоб

показати найлегший спосіб звершення тисячі і навіть більше бажаних справ упродовж одного дня.

Якщо мусульманин старанно звершуватиме 1000 бажаних справ щодня, то за місяць у нього вийде тридцять 30,000 справ. Поглянь, скільки ступенів і хороших діянь втрачає той, хто не знає про ці бажані справи або знає, але не дотримується їх. Він, справді, позбавлений добра!

Плоди звершення цих бажаних справ:

1. Людина, яка звершує бажані справи, досягає любові Аллаха.
2. Звершення бажаних справ виправляє недоліки під час виконання обов'язкових приписів релігії (*фараїд*).
3. Звершення бажаних справ захищає людину від потрапляння до нововведень (*бід'а*).
4. Звершуючи бажані справи, людина звеличує приписи Аллаха.

О, мусульмани, звершуйте бажані справи вашого Посланця (мир йому і благословення Аллаха) та оживіть їх у своєму повсякденному житті. Хто, крім вас, дотримуватиметься їх? Це буде доказом вашої повноцінної любові до Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) і ознакою щирого слідування йому.

Бажані справи після пробудження від сну

1) Витерти рукою з лица сліди сну. Ан-Нававі і Ібн Хаджар сказали, що це – бажана дія, і навели хадіс, в якому говориться: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) прокинувся і сів, витираючи (сліди) сну зі свого обличчя рукою». **(Муслім)**

2) Звернутися до Аллаха із закликом (ду'а): «Хвала Аллаху, Який воскресив нас після того, як умертвив нас, і до Нього повернення». **(Аль-Бухарі)**

3) Використати сівак: Пророк (мир йому і благословення Аллаха), коли прокидався вночі, чистив свій рот сіваком. **(Аль-Бухарі, Муслім)**

Мудрість використання сівака після пробудження від сну:

- 1 – Пробудження і підбадьорення.
- 2 – Усунення неприємного запаху з рота.

Бажані справи перед входом до туалету і після виходу із нього

1) Входити лівою, а виходити правою ногою.

2) Читати ду'а перед входом: «О, Аллах! Воістину, я вдаюся до Тебе від порочності і поганих вчинків». **(Аль-Бухарі, Муслім)**

3) Читати ду'а після виходу: «Прошу Твого вибачення!» **(Навели всі передавачі «ас-Сунан», крім ан-Насаї).**

Людина упродовж доби кілька разів заходить до туалету, і кожного разу має дотримуватися цих бажаних справ: двох перед входом до туалету і двох після виходу.

Бажані справи під час звершення малого омовіння

- 1) Вимовляння слів: «Бісмільляг» (З ім'ям Аллаха).
- 2) Омовіння кистей рук тричі перед здійсненням малого омовіння.
- 3) Полоскання рота і промивання носа перед омовінням лица.
- 4) Промивання носа слід робити лівою рукою. Доказом цього є хадіс: «І він (мир йому і благословення Аллаха) омив кисті рук тричі, прополоскав рот і промив ніс, потім омив своє обличчя тричі...» (**Аль-Бухарі, Муслім**)
- 5) При полосканні рота і промиванні носа бажано, щоб вода проникала глибоко до рота й носа, якщо людина не постує. Доказом цього є хадіс: «Нехай вода проникає глибоко в ніс при його промиванні, якщо ти не постиш». (**Навели чотири передавачі хадісів**)
  - Смысл слів «щоб вода проникала глибоко до рота»: прополоскати водою рот.
  - Смысл слів «щоб вода проникала глибоко до носа»: обережно втягти воду в ніс якомога глибше, ніби вдихаючи її, а не просто провести по носу рукою.
- 6) Полоскання рота і промивання носа слід робити одночасно, зачерпнувши воду рукою за один раз, спираючись на хадіс: «Потім зачерпнув рукою (воду із посудини) і цією водою прополоскав рот і промив ніс». (**Аль-Бухарі, Муслім**)
- 7) Використання сіваку під час ополіскування рота, спираючись на хадіс: «Якби я не боявся ускладнити своїй Уммі, то наказав би їм використовувати сівак під час кожного малого омовіння». (**Ахмад, ан-Насаї**)
- 8) Прочісування пальцями густої бороди під час обмивання лица: Пророк (мир йому і благословення Аллаха) прочісував пальцями свою бороду під час здійснення малого омовіння. (**Ат-Тірмізі**)

9) Особливості протирання голови.

□ Протирати голову слід, починаючи з передньої частини в бік потилиці, потім знову повернутися до передньої частини голови. Це – сунна¹.

□ Що ж стосується обов'язкового протирання, то треба протерти всю голову, будь-яким чином. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) протер свою голову, провівши руками вперед і назад. **(Аль-Бухарі, Муслім)**

10) Промивання ділянок між пальцями рук і ніг, спираючись на хадіс: «Він зробив мале омовіння найкращим чином і ретельно промив промежини пальців». **(Навели чотири передавачі хадісів)**

11) Починати омовіння з правого боку, тобто омивати спочатку правий бік, потім лівий. Адже Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) любив починати все з правого боку: надягати сандалі..., здійснювати омовіння **(Аль-Бухарі, Муслім)**

---

¹ Під терміном Сунна в ісламі розуміється ряд смислів. Вчені кожної ісламської науки дають їй власне визначення:

1) Вчені переказів (*хадіс*): “Слова, дії та мовчазна згода Пророка (мир йому і благословення Аллаха), а також його риси, як фізичні, так і моральні”.

2) Вчені життєопису (*сіра*): “Життєвий шлях Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) – від його народження і до його смерті”.

3) Вчені віровчення (*акида*): “Протилежність багатобожжю, невір'ю та нововведенням”.

4) Вчені основ права (*усуль аль-фікх*): “Друге джерело ісламу; доповнення та роз'яснення Корану; одне з двох одкровенень від Аллаха”.

5) Вчені права (*фікх*): “Якщо мусульманин звершує цю дію, то заслуговує на винагороду від Аллаха, а якщо не звершує її, то не заслуговує на покарання від Нього”. Також в ісламському праві її ще називають: нафіля, мандуб або мустахаб.

Саме останнє значення, здебільшого, мається на увазі в цій книзі під словом Сунна. (*прим. пер.*)

12) Бажано омивати обличчя, руки і ноги більше одного разу: двічі або тричі.

13) Вимовляння свідoctва віри (*шагада*) після здійснення малого омовіння. Слід сказати: «Я свідчу, що немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, у Якого немає рівних. І я свідчу, що Мухаммад – Його раб і Посланець».

Користь промовляння цих слів після малого омовіння:

«Для того, хто їх вимовить, будуть відкриті всі вісім дверей Раю, щоб він увійшов через ті, які побажає». **(Муслім)**

14) Бажано здійснювати мале омовіння вдома. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Хто очиститься (зробить мале омовіння) вдома і пішки піде до одного із будинків Аллаха, щоб звершити обов'язкову молитву, то його кроки: один буде змиватиме його гріхи, а інший підніматиме його на ступенях». **(Муслім)**

15) Протирання руками частини тіла, які він омиває.

16) Помірне витрачання води: Пророк (мир йому і благословення Аллаха) здійснював мале омовіння з *мудда* води. **(Аль-Бухарі, Муслім)**

(*Мудд* – міра, що приблизно дорівнює 510 г.)

17) При обмиванні рук і ніг бажано омивати більше, ніж межі ліктів і щиколоток. Тому що Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах), здійснюючи омовіння, омив свою руку і почав омивати передпліччя; й омив свою ногу і почав омивати гомілку, потім сказав: «Я бачив, як Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) робив мале омовіння так». **(Муслім)**

18) Звершення молитви в два ракяти після малого омовіння. Посилаючись на хадіс, в якому Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Хто зробить омовіння так само, як я зробив його, а потім зробить молитву в два ракята, не відволікаючись під час молитви, тому простяться всі його вчинені в минулому (малі) гріхи». **(Аль-Бухарі, Муслім)**

В іншій версії у Мусліма з хадіса Укби ібн Аміра (хай буде вдоволений ним Аллах) йдеться: «Для того Рай буде обов'язковим».

19) Здійснення омовіння найкращим чином: тобто ретельно омивати кожну частину тіла, яку слід промити під час малого омовіння.

□ Мусульмани роблять мале омовіння кілька разів на день, дехто – п'ять разів, дехто – ще більше, коли хочуть зробити молитву *Духа* або нічну молитву. І якщо щоразу, роблячи мале омовіння, мусульманин дотримуватиметься цих бажаних справ, то отримає величезну винагороду.

Плоди звершення цих бажаних справ під час здійснення малого омовіння:

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Хто зробить мале омовіння якнайкраще, то його гріхи будуть виходити з його тіла, навіть з-під його нігтів». (Муслім)

Сівак

Є певний час, коли мусульманин, звичайно, використовує сівак. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Якби я не боявся ускладнити своїй Уммі, то наказав би їм використовувати сівак перед кожною молитвою». (Аль-Бухарі, Муслім)

Загалом, мусульманин використовує сівак упродовж доби не менш як двадцять разів. Він використовує його перед обов'язковими, а також перед рекомендованими молитвами, перед молитвами *Духа* і *Вітр*, при вході до оселі. Адже перше, що робив Пророк (мир йому і благословення Аллаха), зайшовши до будинку, – це використання сівака, як про це розповіла Аїша (хай буде вдоволений нею Аллах) в хадісі, який згадується у достовірному збірнику Мусліма. І ти, щоразу входячи до оселі, використовуй сівак, щоб

дотримуватися Сунни, а також використовуй його перед читанням Корану, після появи запаху із рота, після пробудження від сну тощо.

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Сівак – це чистота рота та вдоволення Господа». (Ахмад)

□ **Плоди використання сівака:**

а – Вдоволення Господа Своїм рабом.

б – Очищення рота.

Бажані справи під час взування

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Коли хтось з вас взуватиметься, то нехай спочатку взує праву ногу, а коли роззуватиметься, то нехай спочатку роззує ліву ногу, і нехай носить їх разом або зніме їх разом». (Муслім)

Цю бажану справу можна виконувати кілька разів на день, адже мусульманин взувається, коли йде з дому до мечеті, і роззувається, щоб увійти до мечеті; він взувається перед входом до ванни і роззувається перед виходом із неї; також – ідучи й повертаючись з роботи. Це повторюється кілька разів, і якщо мусульманин щоразу дотримуватиметься цих бажаних справ, то заробить за це велику нагороду.

Бажані справи під час одягання

Упродовж дня людина, зазвичай, перевдягається кілька разів: знімає з себе одяг, щоб випрати його або поспати тощо.

Існують бажані справи, яких треба дотримуватися під час вдягання або роздягання:

- 1) Сказати «З ім'ям Аллаха» при вдяганні або роздяганні. Ан-Нававі сказав: Бажано вимовляти слова «З ім'ям Аллаха» на початку кожної дії.
- 2) Пророк (мир йому і благословення Аллаха), коли одягав одяг – сорочку, накидку або чалму – говорив: «О, Господи, я прохаю в Тебе добра (цього одягу) і добра того, для чого він був створений, і шукаю в Тебе допомоги від зла його і від зла, того, для чого він був створений». **(Абу Дауд, ат-Тірмізі, Ахмад. Ібн Хаббан визнав його достовірним хадісом. Аль-Хакім сказав: “За умовою Мусліма”. З ним погодився аз-Загабі)**
- 3) Починати справа, спираючись на хадіс, в якому Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Коли ви вдягаєтеся, то починайте справа». **(Ат-Тірмізі, Абу Дауд, Ібн Маджаг. Хадіс достовірний)**
- 4) Знімати одяг, згідно з Сунною, треба зліва.

Бажані справи при вході до оселі і при виході з неї

- Ан-Нававі сказав: Бажано сказати: «З ім'ям Аллаха» при вході до оселі, згадати Аллаха і привітатися.
- 1) Бажано згадати Аллаха при вході до оселі, спираючись на хадіс Пророка (мир йому і благословення Аллаха): «Якщо хтось з вас, входячи до будинку або вживаючи їжу, згадає Аллаха, то шайтан скаже (своїм помічникам): Для вас немає ані ночівлі, ані їжі». **(Муслім)**
- 2) Читати ду'а, входячи до оселі, адже Пророк (мир йому і благословення Аллаха) говорив: «О, Аллах, я прохаю в Тебе добра входу і добра виходу. З ім'ям Аллаха ми входимо і з ім'ям Аллаха ми виходимо, і на Аллаха, Господа нашого, покладаємося», – а потім вітав мешканців оселі. **(Абу Дауд)**
- Людина, яка входить до оселі або виходить з неї, має повністю поклатися на Аллаха і підтримувати з Ним постійний зв'язок.

3) Використовувати сівак: Пророк (мир йому і благословення Аллаха), заходячи додому, спершу використовував сівак. **(Муслім)**

4) Привітатися. Всевишній Аллах говорить:

То ж коли заходите в будинки, то вітайте одне одного вітанням від Аллаха, благословенним, добрим!

(Коран, сура «Світло», аят 61)

□ Якщо мусульманин виконує всі обов'язкові молитви в мечеті і, при цьому, звершує всі бажані справи, входячи і виходячи з дому, то кількість виконаних ним добрих справ за один день досягне двадцяти.

□ При виході ж з дому кажуть: «З ім'ям Аллаха, я покладаюся на Аллаха, немає сили і могутності, крім як у Аллаха, - тоді йому скажуть згори:

“Ти будеш задоволений, захищений і спрямований на правильний шлях” і віддалиться від нього шайтан». **(Ат-Тірмізі, Абу Дауд)**

□ Мусульманин упродовж дня кілька разів виходить з дому, заходить до мечеті, йде на роботу, у справах, і якщо він щоразу, заходячи і виходячи з дому, буде дотримуватися цих бажаних справ, то отримає велику нагороду і благо.

Плоди дотримання бажаних справ при виході з оселі:

1. Поміркованість раба у всьому, що стосується його мирського і вічного життя.
2. Захист від будь-якого лиха з боку джинів та людей.
3. Отримання керівництва від Аллаха: Він вказує людині шлях у всіх її релігійних та життєвих справах.

Ідучи до мечеті, бажано чинити так

1) Заздалегідь виходити до мечеті. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Якби люди знали про нагороду, яка чекає на тих, хто закликає на молитву, і тих,

хто перебуває в першому ряду під час колективної молитви, то кидали б жереб, щоб вирішити, кому промовляти азан і кому стояти в першому ряду! Якби вони знали, що чекає за прихід на молитву задалегідь, то вони поспішали б до неї наввипередки! І якби вони знали, що чекає на людей, які приходять на вечірню і ранкову молитви, то обов'язково приходили б на ці молитви, навіть якщо б їм доводилося діставатися поповзом! **(Аль-Бухарі, Муслім).**

□ Ан-Нававі сказав: Слово: *«тагджір»* означає «йти у мечеть до початку молитви».

2) Читати ду'а по дорозі в мечеть: «О Аллах, зроби в моєму серці світло і на моєму язиці світло, і в моєму слуху світло, і в моєму зорі світло, зроби позаду мене світло і спереду мене світло, і наді мною світло і піді мною світло. О Аллах, даруй мені світло!» **(Муслім)**

3) Іти до мечеті спокійно і з гідністю. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Якщо ви почули оголошення про початок молитви, то йдіть на молитву спокійно і з гідністю». **(Аль-Бухарі, Муслім)**

□ Спокійно – тобто не поспішаючи і не забавляючись.

□ З гідністю – тобто опустивши очі, знизивши голос і не обертаючись по сторонам.

4) Іти до мечеті пішки. Мусульманські вчені говорять, що бажано йти до мечеті маленькими кроками і не поспішати, щоб збільшити кількість добрих справ. При цьому вони спираються на тексти, які вказують на гідність численності кроків. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Чи вказати вам на те, чим Аллах стирає гріхи і підвищує ступені рабів? Йому сказали: Так, звичайно, о Посланець Аллаха! – і він згадав численність кроків, що здійснюються по дорозі в мечеть». **(Муслім)**

5) Читати ду'а під час входу до мечеті: «О, Аллах, відкрий для мене врата Твого милосердя!»

«Коли хтось з вас входить до мечеті, нехай попрохає благословення для Пророка (мир йому і благословення Аллаха) і скаже: «О, Аллах, відкрий для мене врата Твого

милосердя». (Ан-Насаї, Ібн Маджаг, Ібн Хузейма, Ібн Хіббан)

6) Входити до мечеті треба правою ногою, адже Анас ібн Малік (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав: Бажано входити до мечеті правою ногою і виходити з неї – лівою ногою. (Аль-Хакім, який вважав його достовірним на умовах Мусліма і з ним погодився аз-Загабі)

7) Бажано намагатися стояти в першому ряду. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Якби люди знали про нагороду, яка чекає на тих, хто закликає на молитву, і тих, хто знаходиться в першому ряду під час колективної молитви, то кидали б жереб, щоб вирішити, кому читати азан і кому стояти в першому ряду!» (Аль-Бухарі, Муслім).

8) Читати ду'а при виході до мечеті: «Той, хто виходитиме, нехай скаже: О Аллах, я прошу Твоєї милості!» (Муслім) У ан-Насаї також згадується про те, що мусульманин має просити благословення для Пророка (мир йому і благословення Аллаха) при виході з мечеті.

9) Виходити з мечеті лівою ногою, спираючись на вищезгадані слова Анаса ібн Маліка (хай буде вдоволений ним Аллах).

10) Звершити молитву-вітання мечеті в два ракята: «Якщо хтось з вас зайшов до мечеті, то нехай не сідає, поки не звершить молитву у два ракята». (Аль-Бухарі, Муслім)

□ Аш-Шафії сказав: «Молитву-вітання мечеті дозволяється звершувати навіть в години, коли забороняється звершувати добровільну молитву».

□ Аль-Хафіз сказав: «Усі вчені одноставні, що молитва-вітання мечеті є рекомендованою».

□ Якщо мусульманин буде дотримуватися цих бажаних справ усі п'ять разів, коли йде до мечеті і повертається з неї, то вже буде п'ятдесят бажаних справ.

Бажані справи під час заклику на молитву (азан)

Бажаних справ під час заклику на молитву (*азан*) – п'ять, як про це згадав Ібн Кайїм в своїй книзі «Зад аль-Ма'ад»:

□ Слухати заклик на молитву та повторювати те, що говорить муедзин, крім слів: *«Поспішайте на молитву»* і *«Поспішайте до порятунку»*. Замість цих слів, він говорить: «Немає могутності й сили ні в кого, крім Аллаха». **(Аль-Бухарі, Муслім)**

□ **Плоди звершення цієї бажаної справи:**
Вона є причиною входження до Раю, як про це згадується в достовірному хадісі у Мусліма.

□ Бажано, щоб той, хто чує заклик на молитву, говорив: «Я свідчу, що немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, і що Мухаммад – Посланець Аллаха. Я задовольнився Аллахом як Господом; ісламом як релігією і Мухаммадом як Посланцем». **(Муслім)**

□ **Плоди звершення цієї бажаної справи:**
Тому, хто виконує цю бажану справу, прощаються гріхи, як про це йдеться в тому ж самому хадісі.

□ Бажано після завершення заклику на молитву попросити про благословення для Пророка (мир йому і благословення Аллаха). І краще благословення – це благословення пророка Ібрагіма. Доказом цього є слова Пророка (мир йому і благословення Аллаха): «Коли ви чуєте заклик на молитву, то повторюйте те, що говорить муедзин, потім попросайте для мене благословення. Воістину, хто попрохає для мене благословення один раз, того Аллах благословить десять разів». **(Муслім)**

□ **Плоди звершення цієї бажаної справи:**

Аллах винагороджує десятикратним благословінням того, хто один раз попрохав про благословення для Пророка (мир йому і благословення Аллаха).

□ Благословення раба Аллахом – це згадка Їм раба у вищому зібранні.

□ Благословення Ібрагіма – це промовляння таких слів: «О, Аллах, благослови Мухаммада і сімейство Мухаммада, як благословив Ти Ібрагіма і сімейство Ібрагіма, воістину, Ти – Гідний похвали, Славний! О Аллах, зішли благословення Мухаммаду і сімейству Мухаммада, як зіслав Ти його Ібрагіму і сімейству Ібрагіма, воістину, Ти – Гідний похвали, Славний». **(Аль-Бухарі)**

□ Після прохання благословення для Пророка (мир йому і благословення Аллаха) бажано також сказати: «О, Аллах, Господь цього досконалого заклику і цієї звершеної молитви, дай Мухаммаду «аль-Васіля» і високе становище, і направ його до достохвального місця, яке Ти обіцяв йому!» **(Аль-Бухарі)**

□ **Плоди читання цього ду'а після заклику на молитву:**

Мусульманин, який читає це ду'а після завершення заклику на молитву заслуговує на заступництво Пророка (мир йому і благословення Аллаха) в Судний день.

□ Бажано читати ду'а за себе і просити в Аллаха милості, адже Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Повторюй те, що говорять вони, – маючи на увазі муедзинів, – а коли закінчиш, то проси і тобі буде дано». **(Абу Дауд. Аль-Хафіз Ібн Хаджар визнав його хорошим хадісом, а Ібн Хіббан – достовірним)**

Кількість бажаних справ, яких має дотримуватися мусульманин, коли чує заклик на молитву – двадцять п'ять.

Бажані справи під час оголошення початку молитви (ікама)

Перші чотири бажані справи під час заклику на молитву, а також є й інші бажані справи під час оголошення молитва (*ікама*), як про це йдеться у фетві Постійного Комітету Великих Вчених із ухвалення фетв. Загалом, кількість бажаних справ, які слід виконувати під час оголошення молитви – двадцять.

Аби заслужити нагороду Аллаха, під час заклику на молитву та оголошення початку молитви, бажано зробити таке:

а – Повернутися у бік Киблі.

б – Читати заклик на молитву та оголошення початку молитви стоячи.

в – Читати заклик на молитву в стані ритуальної чистоти.

г – Не розмовляти під час заклику на молитву та оголошення початку молитви, особливо між останнім та молитвою.

г – Стояти нерухомо під час оголошення початку молитви.

д – В кожному уривку заклику на молитву ясно вимовляти літери у слові (Аллаг). Заклик на початок молитви треба читати швидко і не перериваючись.

е – Вставити пальці рук у вуха під час заклику на молитву.

є – Підвищити і протягнути голос під час заклику на молитву, а оголошення початку молитви читати трохи тихше.

ж – Зробити перерву між закликком на молитву та оголошенням початку молитви. Наводиться, що в перерві можна зробити два ракяти молитви, зробити земний уклін, прославити Аллаха, сидіти або просто розмовляти. У вечірній молитві можна перепочити під час перерви. Також згадується, що небажано розмовляти під час перерви між

закликом на молитву та оголошенням початку молитви на ранкову молитву. Деякі вчені сказали, що в перерві достатньо зробити один крок.

з – Тому, хто чує заклик на молитву та оголошення початку молитви, бажано в перервах між реченнями повторювати слова за муедзіном, але коли муедзін каже: «Вже почалася молитва», то людина має сказати: «Немає могутності й сили ні в кого, крім Аллаха».

Під час звершення молитви поставити перед собою перешкоду (сутра)

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Коли хтось з вас звершуватиме молитву, то нехай робить її, звернувшись до перешкоди, і нехай наблизиться до неї і не дає нікому проходити між ним і перешкодою». (Абу Дауд, Ібн Маджаг, Ібн Хузейма)

Цей хадіс вказує на те, що під час звершення будь-якої молитви перед собою бажано поставити перешкоду: чи то в мечеті, чи то вдома; для чоловіків і жінок. Але дехто позбавляє себе цієї сунни, і здійснює молитву, не поставивши перед собою перешкоду.

□ Цю бажану справу мусульманин може зробити кілька разів на день: під час звершення бажаних молитов (*раватіб*), Духа, молитви-вітання мечеті, Вітр. Жінки теж можуть робити цю бажану справу, звершуючи молитву самотійно вдома. А що стосується колективної молитви, то *імам* буде перешкодою для тих, хто звершує молитву за ним.

Питання, пов'язані із встановленням перешкоди в молитві

- 1) Перешкодою може бути будь-яка річ, яку молільник ставить перед собою: палиця, стіна, стовп тощо. Ширина перешкоди не має значення.
- 2) Висота перешкоди має досягати розміру задньої частини сідла, тобто приблизно одну п'ядь (22,5 см).
- 3) Відстань від ніг молільника та перешкодою має досягати трьох ліктів, аби він спокійно міг здійснювати земний уклін.
- 4) Перешкода в молитві повинна бути як у *імама*, так і того, хто звершує молитву самостійно; в обов'язковій молитві та в рекомендованій.
- 5) Перешкода *імама* є перешкодою для тих, хто звершує молитву за ним, і при необхідності можна проходити перед молільниками.

□ Флори дотримання цієї сунни:

а – Перешкода не дає проходити перед молільником і перервати його молитву.

б – Вона не дає молільнику відхилитися і спрямовувати свій погляд кудись в інше місце, адже він поставив перед собою перешкоду і бачитиме лише те, що в її межах, і його думки будуть зосереджені на молитві.

в – Перешкода залишає людям місце для проходу, не змушуючи їх проходити безпосередньо перед молільником.

Рекомендовані молитви, які можна звершувати упродовж дня

- 1) Молитви, що здійснюються до або після обов'язкових молитов (*раватіб*).

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Кожному мусульманину, який щодня звершуватиме заради Аллаха дванадцять ракятів рекомендованих молитов, Аллах побудує будинок в Раю, – або – для нього буде побудований будинок в Раю». **(Муслім)**

□ Їх слід звершувати так: чотири ракяти до обідньої молитви (*Зугр*) і два ракята після неї; два ракяти після вечірньої молитви (*Магриб*); два ракята після ночної молитви (*Іша*); два ракяти до ранкової молитви (*Фаджр*).

□ Дорогий брате! Чи ти хочеш мати будинок в Раю? Якщо так, то слідує Пророку (мир йому і благословення Аллаха) і виконуй дванадцять ракятів бажаних молитов.

□ Молитва *Духа* прирівнюється до трьохсот шістдесяти милостинь. У тілі кожної людини є триста шістдесят кісток і кожна з них має потребу в тому, щоб за неї щодня виплачували милостиню: на знак подяки за ці милості, – а два ракяти *Духа* дорівнюватимуть всій цій милостині.

□ **Плоди виконання молитви «ад-Духа»:**

У достовірних хадісах Мусліма приводиться від Абу Зарра (хай буде вдоволений ним Аллах), від Пророка (мир йому і благословення Аллаха), що він сказав: «Щоранку за кожен суглоб вашого тіла має виплачуватись милостиня: кожне вимовляння слів «Субхан Аллаг» – милостиня; кожен заклик до доброго – милостиня, і кожна заборона неприйнятної – милостиня, але все це можна замінити двома ракятами *Духа*».

Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Мій близький друг (Пророк (мир йому і благословення Аллаха)) заповів мені постувати три дні кожного місяця і звершувати молитву *Духа* в два ракяти, і звершувати молитву Вітр перед сном». **(Аль-Бухарі, Муслім)**

Час молитви *Духа* починається через п'ятнадцять хвилин після сходу сонця і закінчується за п'ятнадцять хвилин до обідньої молитви (*Зугр*).

Найкращий час для її звершення – коли посилюється сонячна спека.

Найменша кількість ракятів молитви Духа – два.

Найбільша – вісім ракятів, деякі сказали: Немає певної кількості для цього.

2) Сунна, яка звершується до та після обідньої молитви (*Зугр*).

До молитви – чотири ракяти, після неї – два.

3) Сунна, яка звершується до післяобідньої молитви (*Аср*).

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Хай змилюється Аллах над людиною, яка звершила чотири ракети до післяобідньої молитви». (**Абу Дауд, ат-Тірмізі**)

4) Сунна, яка звершується після вечірньої молитви (*Маґріб*).

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав тричі: «Звершуйте (рекомендовану) молитву до вечірньої молитви, – і втретє сказав: Хто забажає». (**Аль-Бухарі**)

5) Сунна, яка звершується до вечірньої молитви (*Іша*).

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Між кожними двома закличками на молитву можна звершувати молитву. Між кожними двома закличками на молитву можна звершувати молитву. Між кожними двома закличками на молитву можна звершувати молитву тому, хто побажає». (**Аль-Бухарі, Муслім**)

□ Ан-Нававі сказав: Два заклички на молитву – це азан і ікама.

Рекомендовані нічні молитви (киям аль-лейль)

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Найкращий піст після Рамадану, це піст в заборонений місяць Аллаха; і найкраща молитва після обов'язкової – це бажана нічна молитва». **(Муслім)**

1. Краще звершувати рекомендовану нічну молитву (*киям аль-лейль*) в одинадцять або тринадцять ракятів з довгим вистоюванням. Спираючись на хадіс: Пророк (мир йому і благословення Аллаха) вистоював одинадцять ракятів. Такою була його молитва. **(Аль-Бухарі)**

В іншій версії говориться: «Він звершував вночі тринадцять ракятів». **(Аль-Бухарі)**

2. Бажано використовувати сівак після пробудження на нічну молитву, а також читати останні аяти з сури «Сімейство Імрана», починаючи зі слів Всевишнього **«Воістину, у створенні небес і землі, а також в зміні ночі і дня укладені знамення для володіють розумом»** – з 190 аята і до кінця сури.

3. Бажано також читати ду'а, яке передається від Пророка (мир йому і благословення Аллаха): «О Allah, хвала Тобі, Ти – Управитель небес, землі і тих, хто там живе! Хвала Тобі, Тобі належить влада над небесами, землею і тими, хто там живе! Хвала Тобі, Ти – Світло небес, землі і тих, хто там живе! Хвала Тобі, Ти – Цар небес і землі! Хвала Тобі, Ти – істина, і обіцянка Твоя – істина, і зустріч із Тобою – істина, і слово Твоє – істина, і Рай – істина, і Вогонь – істина, і пророки – істина».

4. Також годиться починати бажану нічну молитву двома легкими ракятами, аби підбадьорити себе. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Коли хтось з вас встає на нічну молитву, то нехай починає двома легкими ракятами». **(Муслім)**

5. Бажано починати нічну рекомендовану молитву, прочитавши ду'а, яке передається від Пророка (мир йому і благословення Аллаха): «О, Allah, Господь Джабраїла, Микаїла, Ісрафіла, Творець неба і землі, Знаючий приховане

й явне! Ти є Суддею для Твоїх рабів в їхніх розбіжностях. Направ мене, з волі Своєї, до істини, щодо якої різняться їх думки. Воістину, Ти наставляєш на правильний шлях, кого побажаєш». **(Муслім)**

6. Бажано довго звершувати нічну молитву. Якось Пророка (мир йому і благословення Аллаха) запитали: «Яка молитва є найкращою? Він сказав: «Молитва, яку звершують довго». **(Муслім)**

7. Бажано просити захисту в Аллаха при читанні аятів, в яких згадується покарання вогнем, і говорити: «Я шукаю захисту в Аллаха від покарання Аллаха». А також просити милості в Аллаха при читанні аятів, в яких згадується милість Аллаха і говорити: «О, Аллах, я прощу Твоєї милості», – і прославляти Аллаха при читанні аятів, в яких згадується добро Аллаха.

Вітр і бажані справи під час його звершення

1) Тому, хто звершує три ракяти Вітр, бажано прочитати в першому ракяті, після сури «аль-Фатіха», суру «аль-А'ля» («Всевишній»), у другому ракяті – суру «аль-Кафірун» («Невіруючі»), а в третьому ракяті – суру «аль-Іхляс» («Очищення віри»), як згадується в хадісі у Абу Дауда, ат-Тірмізі і Ібн Маджаг.

2) Після завершення молитви Вітр бажано тричі сказати: «Свят Аллах, Святий Цар!»

У ад-Даракутні згадується, що ці слова треба вимовляти вголос і тягнучи, а потім сказати: «Господь ангелів і Духу». **(Абу Дауд, ан-Насаї. Аль-Арнаут визнав це додавання достовірним)**

Рекомендована ранкова молитва

1) Два ракяті рекомендованої молитви перед ранковою молитвою звершуються швидко і легко. Передається від Аїши (хай буде вдоволеній нею Аллах), що вона сказала: «Пророк (мир йому і благословення Аллаха) звершував два легких ракят між закликком на молитву та оголошенням початку ранкової молитви». (Аль-Бухарі, Муслім)

2) Бажано в першому ракяті читати аят:

Скажіть: «Ми увірували в Аллаха і у те, що зіслано нам, і що зіслано Ібрагіму, Ісмаїлу, Ісхаку, Якубу та колінам із нащадків їхніх; у те, що було дано Мусі, Ісі, у те, що було дано пророкам від Господа їхнього. Ми не проводимо межі між ними, і Йому Ми підкоряємося!»

(Коран, сура «Корова», аят 136)

Так передається в одній з версій хадісу.

А в останньому ракяті рекомендованої молитви слід читати 52 або 64 аят із сури «Сімейство Імрана»:

І коли Іса відчув їхнє невір'я, то він запитав: «Хто мої помічники на шляху до Аллаха?» Відповіли апостоли: «Ми — помічники Аллаха! Ми увірували в Аллаха! Засвідчи ж те, що ми — віддані Йому!»

(Коран, сура «Сімейство Імрана», аят 52)

Скажи: «О люди Писання! Прийдімо ж до єдиного слова між нами і між вами — що ми не будемо поклонятися нікому, окрім Аллаха, і не будемо нікого додавати Йому як рівного, і не будемо вважати за Господа когось іншого з нас чи з вас, а тільки Аллаха!» А якщо вони відвернуться, то скажи: «Засвідчіть же, що ми — віддані Йому!»

(Коран, сура «Сімейство Імрана», аят 64)

(Муслім)

В іншій версії у Мусліма згадується, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) читав в рекомендованій молитві перед ранковою молитвою сури «аль-Кафірун» («Невіруючі») і «аль-Іхляс» («Очищення віри»).

3) Бажано трохи відпочити після звершення двох ракатів бажаної молитви перед ранковою молитвою, адже так робив Пророк (мир йому і благословення Аллаха). (**Аль-Бухарі**)
І якщо ти звершуєш рекомендовану молитву вдома, то намагайся трохи відпочити, хоча б декілька хвилин, щоб дотримуватися цієї бажаної справи.

Після звершення ранкової молитви бажано посидіти деякий час на місці

У Мусліма згадується, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сидів до сходу сонця на місці, де здійснював ранкову молитву. (**Муслім**)

Бажані слова під час звершення МОЛИТВИ

1) Читання відкриваючого ду'а (*ду'а аль-істіфтах*) після *такбірат аль-іхрам*: «Свят Ти, о Аллах, і Вихваляємий Ти і Благословенний, вище за все Твоя велич, і немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе». (**Навели чотири передавачі «ас-Сунан»**)

Існує й інше ду'а: «О, Аллах, віддали мене від моїх гріхів, як віддалив Ти схід від заходу. О Аллах, очисти мене від моїх гріхів, як очищається білий одяг від бруду. О Аллах, змий мої гріхи снігом, водою і градом». (**Аль-Бухарі, Муслім**)

Людина може читати будь-яке відкриваюче ду'а, яке згадується в достовірних хадісах.

- 2) Вимовляння слів: «Я шукаю захисту в Аллаха від проклятого шайтана».
- 3) Вимовляння слів: «З ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного».
- 4) Вимовляння слова: «Амін» після читання сури «аль-Фатіха».
- 5) Читання якоїсь іншої сури після сури «аль-Фатіха» в двох перших рак'ятах в усіх обов'язкових і рекомендованих молитвах. Якщо людина звершує молитву за імамом, то читає сури вголос тільки в разі, якщо імам не читає вголос.
- 6) Після поясного поклону бажано сказати:
«Господь наш, хвала Тобі, і нехай вона наповнить собою небеса, землю, та те, що знаходиться між ними, і те, що ще Ти побажаєш! Ти гідний хвали і прославляння. Всі ми – раби Твої».

А найправильнішим з того, що може сказати раб, є слова: «О, Аллах, ніхто не позбавить того, що Ти дарував, і ніхто не дарує того, чого Ти позбавив, і марним виявиться перед Тобою могутність того, хто володіє могутністю!» (**Муслім**)

- 7) Вимовляння слів тасбіха: «Субхана Раббі аль-А'ля» і «Субхана Раббі аль-Азим» під час поясного і земного поклонів відповідно, більш ніж один раз є бажаним.
- 8) Вимовляння між двома земними поклонами слів: «Господи, прости мені!» – більше одного разу є бажаним.
- 9) Читання ду'а після останнього ташаггуда: «О, Аллах, я шукаю захисту в Тебе від покарання вогнем і покарання могили, і від спокус життя і смерті, і спокуси Антихриста (Даджджаля)». (**Аль-Бухарі, Муслім**)

□ Бажано, щоб молільник не обмежувався тільки звеличуванням Аллаха під час земного поклону, а робив ще й ду'а. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Найближче раб знаходиться до свого Господа під час

земного поклону. Тож робить багато ду'а в цьому положенні». **(Муслім)**

□ Існують й інші ду'а, хто побажає, може звернутися до книги аль-Кахтані під назвою «Фортеця мусульманина».

□ Всі ці бажані слова повторюються в кожному ракяті, крім відкриваючого ду'а і читання ду'а після ташаггуда.

□ У результаті кількість словесних бажаних справ в обов'язкових молитвах, які складаються із сімнадцяти ракятів, досягає 136, адже в одному ракяті – по вісім бажаних справ.

□ Однак кількість словесних бажаних справ в рекомендованих молитвах, які звершуються упродовж дня – а їх двадцять п'ять ракятів – досягає 175 бажаних справ.

Цих бажаних справ стане ще більше, якщо людина буде звершувати нічні молитви і молитву Духа.

□ Бажані слова під час звершення молитви, які слід вимовляти лише один раз:

1) Відкриваюче ду'а.

2) Ду'а після ташаггуда.

В обов'язкових молитвах кількість цих бажаних справ досягає десяти.

□ Загальна кількість цих двох видів бажаних справ в рекомендованих молитвах досягає двадцяти чотирьох і більше, якщо людина буде звершувати нічні молитви, Духа, молитву-вітання мечеті і тим самим заслужить велику винагороду від Аллаха.

Бажані дії під час звершення МОЛИТВИ

1) Здіймати руки при вимовлянні *такбірат аль-іхрам*.

2) Здіймати руки при здійсненні поясного поклону.

- 3) Здіймати руки при випрямленні після поясного поклону.
- 4) Здіймати руки при вставанні на третій ракят, якщо молитва складається з трьох або чотирьох ракятів.
- 5) Пальці рук, при цьому, бажано з'єднати між собою.
- 6) Бажано випрямити руки і направити долоні в сторону Киблі.
- 7) Бажано підняти руки до рівня плечей або вух.
- 8) Бажано покласти праву руку на ліву або обхопити правою рукою зап'ястя лівої руки.
- 9) Бажано дивитися на місце земного поклону.
- 10) При читанні сури аль-Фатіха бажано тримати ноги окремо, залишивши між ними невелику відстань.
- 11) Співучо читати Коран і розмірковувати про те, що читаєш.

Бажані справи під час звершення поясного поклону

- 1) Обхопити коліна розчепіреними пальцями рук.
- 2) Випростати спину.
- 3) Тримати голову на рівні спини: ні вище і ні нижче.
- 4) Відвести передпліччя від боків у сторони.

Бажані справи під час звершення земного поклону

- 1) Прибрати руки від боків.
- 2) Прибрати руки від стегон.
- 3) Прибрати стегна від гомілок.
- 4) Тримати коліна окремо.
- 5) Випрямити ступні ніг.
- 6) Подушечки пальців ніг мають спиратися на землю.

- 7) Ступні ніг бажано тримати разом (притиснути їх одну до одної).
- 8) Покласти руки паралельно плечам або вухам.
- 9) Розкрити кисті рук.
- 10) Пальці рук з'єднати і тримати їх разом.
- 11) Направити руки у бік Киблі.
- 12) Сидіти між двома земними поклонами в одному з двох наступних положень:

а – Поставити ступні ніг прямо і сісти на п'яти (*аль-ік'а*).

б – Поставити прямо праву ступню і сісти на ліву (*аль-іфт'іраш*).

Під час першого ташаггуда (зігнути ступню лівої ноги і сісти на неї, а праву поставити прямо). Під час другого ташаггуда можна сидіти в одному з таких положень:

а – Поставити прямо праву ступню, а ліву поставити під гомілку правої ноги і сісти на землю.

б – Як і перше положення, тільки праву ступню не треба ставити прямо, а потрібно поставити її так само, як і ліву.

в – Поставити прямо праву ступню, а ліву поставити між стегном і гомілкою правої ноги.

13) Руки, розвівши у боки, поставити на стегна і зімкнути пальці рук разом.

14) Рухати вказівним пальцем від початку і до кінця першого ташаггуда.

15) Повернути голову направо, потім наліво під час промовляння слів: «Ас-Салямю алейкум ва Рахматуллаг» (*таслім*).

16) Сидіти для перепочинку (*істіраха*) після другого земного поклона в першому та третьому ракятах, перш ніж встати на наступний ракят.

□ Загалом бажаних дій, які повторюються в кожному ракяті, – двадцять п'ять, і у всіх обов'язкових молитвах повторювана кількість їх сягає 425 бажаних справ.

□ Повторювана кількість цих бажаних справ в рекомендованих молитвах (а це двадцять п'ять ракятів, як ми вже згадували раніше) сягає 625 бажаних справ.

□ Якщо ж людина виконує Духа і нічні молитви і дотримується цих бажаних справ в кожному ракяті, то її винагорода за це тільки більшає.

□ Деякі з вищезазначених бажаних справ треба звершувати лише один або два рази під час звершення молитви, наприклад:

1 – Підняття рук під час *такбірат аль-іхрам*.

2 – Підняття рук при вставанні на третій ракят, якщо в молитві є два ташаггуда.

3 – Рух вказівним пальцем від початку і до кінця ташаггуда, як в першому ташаггуді, так і в другому.

4 – Повертання голови направо, потім – наліво під час *тасліма*.

5 – Сидіти для відпочинку (*істіраха*). Ця бажана справа повторюється двічі в чотирьохракятній молитві, а у всіх інших молитвах – по одному разу: в обов'язкових і рекомендованих.

6 – Сидіння на сідницях, випрямивши ступню правої ноги, а ступню лівої ноги поставивши під гомілку правої ноги (*таваррук*). Цю бажану справу слід звершувати під час другого ташаггуда, в молитві, яка складається з двох ташаггудів.

□ Ці бажані справи виконуються по одному разу під час звершення молитви, крім руху вказівним пальцем при читанні ташаггуда – він повторюється двічі в кожній обов'язковій молитві, крім ранкової.

Також сидіння для відпочинку (*істіраха*) повторюється двічі в чотирьохракятній молитві. Разом буде тридцять чотири бажані справи.

- У рекомендованих молитвах всі ці бажані справи, крім другої та шостої, повторюються двічі. Взагалі буде сорок вісім бажаних справ.
- Мій благословенний брате, намагайся прикрасити свою молитву цими бажаними справами, щоб заробити більшу винагороду і високий ступень перед Аллахом.

Бажані справи, які виконуються після молитви

- 1) Просити вибачення у Аллаха тричі, а потім сказати: «О, Аллах, у Тебе немає недоліків, і від Тебе йде мир, благословенний Ти, о, Володарю величч і пошани!» (**Муслім**)
- 2) Сказати: «Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, у Якого немає рівних. Йому належить влада і Йому хвала, і Він все може. О Аллах, ніхто не може позбавити того, що Ти дарував, і ніхто не дарує того, чого Ти позбавив, і марна перед тобою могутність того, хто володіє могутністю». (**Аль-Бухарі, Муслім**)
- 3) Сказати: «Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, у Якого немає рівних. Йому належить влада і Йому хвала, і Він все може. Немає сили і могутності ні в кого, крім як у Аллаха. Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, і поклоняємося ми тільки Йому, і Йому – прекрасні вихваляння! Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, і Йому Одному ми присвячуємо свою віру, навіть якщо це й ненависно невірним». (**Муслім**)
- 4) Сказати тридцять тричі: «Слава Аллаху і хвала Аллаху і Аллах Великий. Потім сказати: Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, у Якого немає рівних. Йому належить влада і Йому хвала, і Він все може». (**Муслім**)
- 5) Бажано також сказати: «О, Аллах, допоможи мені згадувати Тебе, і бути вдячним Тобі і краще поклонятися Тобі». (**Муслім, Абу Дауд, ан-Насай**)

6) «О, Аллах, я шукаю в Тебе захисту від боягузтва і старості, і шукаю в Тебе захисту від спокус мирського життя, і шукаю в Тебе захисту від покарання в могилі». (**Аль-Бухарі**)

7) «О, Аллах, вбережи мене від Свого покарання в день, коли Ти воскресиш Своїх рабів». Передається від аль-Бара, що він сказав: Ми любили знаходитися праворуч від Пророка (мир йому і благословення Аллаха), коли звершували з ним молитву, і він повертався до нас. І я почув, як він говорив: «О, Аллах, вбережи мене від Свого покарання в день, коли Ти воскресиш Своїх рабів». (**Муслім**)

8) Читати сури: Очищення віри, Світанок і Люди. Хадіс з цього приводу наводиться у Абу Дауда, ат-Тірмізі і ан-Насаї.

□ Після ранкової і вечірньої молитви бажано тричі читати ці сури.

9) Читати аят аль-Курсі. (**Ан-Насаї**)

10) «Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, у Якого немає рівних. Йому належить влада і Йому хвала, Він дарує життя, і Він умертвляє, і Він все може». Повторити ці слова десять разів після ранкової та вечірньої молитов. (**Ат-Тірмізі**)

11) Бажано також, щоб людина звершувала згадування Аллаха словами «Субхан Аллаг, Алхамду лілляг, Аллагу Акбар» на пальцях.

Що ж стосується версії, в якій говориться, що людина має звершувати згадування Аллаха пальцями саме правої руки, то щодо її достовірності є розбіжності.

12) Бажано читати всі ці згадування Аллаха, не встаючи з того місця, де було звершено молитву.

□ Якщо людина прагнучим виконувати ці бажані справи після закінчення кожної обов'язкової молитви, то їх кількість досягне п'ятдесяти п'яти і ще більше, з огляду на те, що деякі із згадувань Аллаха повторюються тричі після ранкової і вечірньої молитов.

□ **Плоди постійного звершення цих бажаних справ після закінчення обов'язкових молитов:**

а – Якщо мусульманин буде дотримуватися цих бажаних справ, то йому запишеться, ніби він віддав 500 милостинь, адже Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Кожен *масбіх* (слова «Субхан Аллаг») – це милостиня, кожен *такбір* (слова «Аллагу Акбар») – це милостиня, і кожен *тахмід* (слова «Алхамду лілляг») – це милостиня». **(Муслім)**

□ Ан-Нававі сказав: «Йому буде винагорода, подібна винагороді за милостиню».

б – Також, якщо він буде дотримуватися цих бажаних справ після закінчення обов'язкових молитов, то для нього буде посаджено дерево в Раю. Одного разу Пророк (мир йому і благословення Аллаха), проходячи біля Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), який саджав дерево, сказав: «О, Абу Хурейра, чи вказати тобі на саджанець, який краще для тебе, ніж цей?» Він сказав: «Так, звичайно, Посланець Аллаха!» Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Скажи: «Слава Аллаху», «хвала Аллаху», і «немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха» і «Аллах Великий» – і за кожне з цих слів тобі буде посаджено дерево в Раю». **(Ібн Маджаг. Аль-Албані підтвердив його достовірність)**

в – Тільки смерть стоїть між Раєм і тим, хто постійно читає аят аль-Курсі після закінчення всіх обов'язкових молитов.

г – Малі гріхи того, хто буде звершувати всі ці згадування Аллаха, будуть падати з нього, навіть якщо їх буде настільки багато, як морської піни. **(Муслім)**

г – Хто буде звершуватиме їх, ніколи не буде розчарований і принижений, Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Ніколи не розчарується той, хто говорить ці слова... – і сказав про згадування Аллаха». **(Муслім)**

д – Дотримання вищезазначених бажаних справ виправляє недоліки і помилки, вчинені під час виконання обов'язкових молитов.

Згадування Аллаха, які бажано читати вранці

1) Аят аль-Курсі.

Плоди читання аят аль-Курсі вранці і ввечері:

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Хто прочитає його вранці, той буде в безпеці від джинів до вечора, а хто прочитає його ввечері, той буде у безпеці від джинів до ранку». **(Ан-Насаї. Аль-Албані підтвердив його достовірність)**

2) Читання сур: «Очищення віри», «Світанок» і «Люди».
(Абу Дауда, ат-Тірмізі)

Плоди читання цих сур:

У тому самому хадісі Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Хто прочитає їх тричі, вранці і ввечері, вони будуть достатні для нього у кожній справі».

3) Читання ду'а: «О, Аллах, завдяки Тобі ми дожили до ранку, і влада належить Тобі і хвала Тобі цього ранку, немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, у якого немає рівного, і Йому належить влада, і Йому хвала і Він все може. О Аллах, я прошу в Тебе добра цього дня і добра, яке буде після нього, і шукаю захисту у Тебе від зла цього дня і зла, яке буде після нього. О Аллах, шукаю захисту у Тебе від ліні і старості! О Аллах, шукаю захисту у Тебе від покарання вогню і мук могили». **(Муслім)**

Увечері ж замість слів «дожили до ранку» треба говорити «дожили до вечора», а замість слів «добра цього дня» говорити «добра цієї ночі».

4) Говорити вранці: «О, Аллах, завдяки Тобі ми дожили до ранку і завдяки Тобі ми дожили до вечора, Ти даруєш нам життя і Ти умертвляєш нас, і до Тебе ми будемо повернені».

(Ат-Тірмізі)

А ввечері: «О, Аллах, завдяки Тобі ми дожили до вечора і завдяки Тобі ми дожили до ранку, Ти даруєш нам життя і Ти умертвляєш нас, і до Тебе ми будемо повернені».

5) «О, Аллах, Ти – мій Господь, немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе, Ти створив мене і я Твій раб, і я буду зберігати вірність і обітницю Тобі, поки у мене вистачить сил. Шукаю захисту у Тебе від зла того, що я зробив, і визнаю я милість, надану Тобою мені, і визнаю свої гріхи. Прости ж мене, адже ніхто не прощає гріхів, крім Тебе». **(Аль-Бухарі)**

Плоди читання цього ду'а вранці і ввечері:

Хто сказав ці слова ввечері, щиро вірячи в них, і помер в той самий вечір, той буде одним із мешканців Раю – про це йдеться в тому ж хадісі.

6) «О, Аллах, воістину, цього ранку я закликаю Тебе, і тих, хто несе Твій Трон, і Твоїх ангелів, і всіх тих, кого Ти створив, засвідчити, що Ти – Аллах, і немає божества, гідного поклоніння, крім Одного Тебе, і що Мухаммад Твій раб і Твій Посланець». **(Абу Дауд, ан-Насаї)**

Ці слова повторюються по чотири рази вранці і ввечері, тільки ввечері замість слів «цього ранку» треба говорити «цього вечора».

7) «О, Аллах, будь-яка милість, надана цим ранком мені або комусь іншому з Твоїх створінь, йде тільки від Тебе, і немає у Тебе рівного! Тобі хвала і Тобі подяка!» **(Абу Дауд, ан-Насаї)**

Плоди вимовляння цих слів:

У цьому ж хадісі йдеться про таке: «Хто сказав ці слова вранці, той висловив свою вдячність Аллаху за цей день, а

хто сказав їх увечері, той висловив свою вдячність Аллаху за цю ніч».

8) «О, Аллах, даруй мені здоров'я! О Аллах, даруй мені здоровий слух! О Аллах, даруй мені здоровий зір! Немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе. О Аллах, я шукаю у Тебе захисту від мук могили. Немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе». **(Абу Дауд, Ахмад)**

Ці слова слід вимовляти тричі вранці і тричі ввечері.

9) «Достатньо мені Аллаха і немає божества, гідного поклоніння, крім Нього, покладаюсь я на Нього і Він – Господь великого Трону». **(Ібн ас-Сунній. Абу Дауд: мавкуф)** Вимовляється по сім разів вранці і ввечері.

Плоди вимовляння цих слів:

Хто скаже ці слова вранці і ввечері по сім разів, того Аллах позбавить від турбот і тривоги у цьому і вічному світах.

10) «О, Аллах, я прошу в Тебе пробачення і благополуччя в цьому і вічному житті! О Аллах, я прошу Тебе благополуччя в моїй вірі і в мирському житті, в родині та в майні. О Аллах, прикрий мої недоліки, захисти мене спереду і ззаду, і справа, і зліва, і зверху! І вдаюся до величі Твоєї, щоб не бути зрадженим знизу!» **(Абу Дауд, Ібн Маджаг)**

11) «О, Аллах, Знаючий потаємне і явне, Творець небес і землі, Господь і Владика всього. Свідчу, що немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе. Шукаю порятунку в Тебе від зла душі своєї і від зла і багатобожжя шайтана, шукаю порятунку в Тебе, аби не заподіяти зло самому собі або не накликати його на когось із мусульман». **(Ат-Тірмізі, Абу Дауд)**

12) «З ім'ям Аллаха, з ім'ям Якого ніщо не заподіє шкоди ні на землі, ні на небі, адже Він – Чуючий, Знаючий».

Плоди вимовляння цих слів:

Хто тричі вимовить ці слова вранці і тричі ввечері, тому ніщо не заподіє шкоди. (Абу Дауд, ат-Тірмізі, Ібн Маджаг, Ахмад)

13) «Задоволений я Аллахом, як Господом; ісламом, як релігією; і Мухаммадом, як пророком».

Плоди вимовляння цих слів:

Хто тричі казатиме ці слова вранці і тричі ввечері, того Аллах неодмінно задовольнить в Судний день. (Абу Дауд, ат-Тірмізі, ан-Насаї, Ахмад)

14) «О Живий, о Вічносущий, я звертаюся до Твого милосердя за захистом. виправи всі мої справи і не доручай мене самому собі навіть на одну мить». (Аль-Хакім. Аз-Загабі визнав цей хадіс достовірним)

15) «Ми дожили до ранку мусульманами і відповідно до слова щирості, на релігії нашого Пророка Мухаммада і релігії нашого батька Ібрагіма, який був єдинобожником і мусульманином, і не був багатобожником». (Муслім, Ахмад)

16) Слава Аллаху і хвала Йому – сто разів.

Плоди вимовляння цих слів:

Хто скаже ці слова вранці і ввечері по сто разів, то в Судний день краще за нього може бути тільки той, хто вимовляв таке саме стільки ж або більше. А також тому, хто вимовляє їх, прощаються гріхи, навіть якщо їх настільки ж багато, як морської піни. (Муслім)

17) «Немає божества, гідного поклоніння, крім Єдиного Аллаха, у Якого немає рівних. Йому належить влада і Йому хвала, і Він все може. Сказати сто разів вранці». (Муслім)

Плоди вимовляння цих слів:

1. Це прирівнюється до звільнення десяти рабів.
2. Тому, хто вимовив їх, записується сто добрих справ.
3. Йому прощаються сто гріхів.

4. Вимовляння цих слів стає для нього до вечора захистом від шайтана.

18) Сказати сто разів: «Прошу вибачення у Аллаха і каюсь перед Ним». (**Аль-Бухарі, Муслім**)

19) Бажано вранці говорити: «О, Аллах, прошу в Тебе корисних знань, гарного спадку, і дій, які Ти приймаєш». (**Ібн Маджаг**)

20) «Слава Аллаху і хвала Йому стільки, скільки існує Його творинь, і стільки, скільки буде Йому завгодно: рівна вазі Його Трону, і рівна кількості Його слів». Бажано вимовляти ці слова тричі вранці. (**Муслім**)

21) Говорити тричі увечері: «Я шукаю захисту у досконалих Слів Аллаха від зла того, що Він створив». (**Ат-Тірмізі, Ібн Маджаг, Ахмад**)

□ Щоразу, коли мусульманин читає ці згадування Аллаха, він практикує Сунну, тому він має намагатися звершувати їх вранці і ввечері, щоб виконати якомога більше бажаних справ.

□ Він має щиро, правдиво і переконливо читати згадування Аллаха, розуміючи їх зміст, аби це вплинуло на його життя, звичаї і поведінку.

Бажані справи під час зустрічі з людьми

1) Привітання

Пророка (мир йому і благословення Аллаха) якось запитали: «Яка з чеснот ісламу є найкращою?» Він (мир йому і благословення Аллаха) відповів: «Годувати людей і вітати тих, кого знаєш, і тих, кого не знаєш». (**Аль-Бухарі, Муслім**)

□ «Якось, до Пророка (мир йому і благословення Аллаха) зайшов чоловік і сказав: «Мир вам (Ас-Саламу алейкум)». Пророк (мир йому і благословення Аллаха) відповів йому і той сів, а Пророк (мир йому і благословення

Аллаха) сказав: «Десять». Потім прийшов інший чоловік і сказав: «Мир вам і милість Аллаха (Ас-Салямю алейкум ва Рахматуллаг)». Пророк (мир йому і благословення Аллаха) відповів на його привітання і той сів, а Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Двадцять». Потім прийшов третій і сказав: «Мир вам і милість Аллаха, і його благословення (Ас-Салямю алейкум ва Рахматуллагі ва Баракятуг)». Пророк (мир йому і благословення Аллаха) відповів йому і сказав, коли вже той сів: «Тридцять». **(Абу Дауд. Ат-Тірмізі вважав його хорошим хадісом)**

□ Зверни увагу – хай береже тебе Аллах – на те, скільки винагороди позбавляє себе той, хто не договориє слова привітання до кінця. Якщо ж він скаже їх до кінця, то йому запишеться тридцять добрих справ, а відплата у Аллаха десятикратна! Загалом людина отримає 300-кратну відплату за одне повне вимовляння слів привітання. І, можливо, що відплата збільшиться ще набагато більше.

□ Привчи себе вимовляти слова привітання до кінця, щоб заслужити цю винагороду.

□ Мусульманин упродовж доби часто промовляє слова привітання при вході до мечеті, при виході із неї, входячи додому або виходячи із дому.

□ Не забувай, мій брате, що бажано також промовляти слова привітання, коли ти прощаєшся із людьми. В хадісі у Абу Дауда і ат-Тірмізі згадується, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Якщо хтось із вас приєднується до зібрання, то нехай привітає присутніх, а якщо він захоче залишити його, то нехай знову скаже слова привітання, і перше привітання не має переваги над другим».

□ Кількість привітань, якщо людина буде дотримуватися цих бажаних слів, при вході до будинку або мечеті, або виходу звідти, досягне приблизно двадцяти. Якщо ж вона вимовлятиме слова привітання, виходячи з дому на роботу, зустрічаючи людей на вулиці або розмовляючи з ними по телефону, то їх кількість набагато збільшиться.

2) Усмішка

У Мусліма згадується, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Не вважайте нікчемним жодну гарну справу, навіть зустріти брата з радісним обличчям».

3) Рукостискання

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Кожним двом мусульманам, які потискають один одному руки під час зустрічі, простяться їх (малі) гріхи ще до того, як вони розійдуться». (Абу Дауд, ат-Тірмізі, Ібн Маджаг)

Ан-Навві сказав: «Маєш знати, що рукостискання є бажаним при кожній зустрічі».

□ Мій благородний брате, намагайся потискати руку тому, кого ти вітаєш, з радісним обличчям – тоді ти одночасно виконаєш відразу три бажаних справи.

4) Добре слово

І скажи Моїм рабам, щоб вони розмовляли одне з одним тільки найкращим чином, бо шайтан сіє між ними ворожнечу. Воістину, шайтан для людини — явний ворог!

(Коран, сура «Нічна подорож», аят 53)

□ Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Добре слово – милостиня». (Аль-Бухарі, Муслім)

□ Під «добрим словом» мається на увазі згадування Аллаха, ду'а, привітання, правдиве схвалення, добрі звичаї та дії.

□ Добре слово може зробити з людиною чарівні речі.

□ Добре слово є доказом того, що серце віруючого наповнено світлом і розсудливістю.

□ Чи замислювався ти колись, мій благородний брате, про те, щоб вживати у своєму повсякденному житті тільки хороші слова? Адже твоя дружина, діти, сусіди, друзі, помічники, і всі інші, з ким ти спілкуєшся, дуже потребують доброго слова.

Бажані справи до та під час їжі

- 1) Вимовляння слів: «Бісмільляг».
- 2) Їсти правою рукою.
- 3) Їсти тільки те, що знаходиться перед собою.

Всі ці три бажані справи зібрані в хадісі, який згадується у Мусліма: «О, хлопчику, скажи: «З ім'ям Аллаха», їж правою рукою і їж те, що перед тобою».

4) Підняти шматочок їжі, який впав, почистити і з'їсти його. У Мусліма згадується, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Якщо у когось з вас впаде шматочок їжі, то нехай він почистить його, а потім з'їсть».

5) Бажано їсти трьома пальцями. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) їв трьома пальцями. **(Муслім)**
Частіше за все він їв трьома пальцями. Краще їсти саме так, якщо це можливо.

6) Коли людина їсть, то їй бажано сидіти на колінах і ступнях або поставити прямо праву ногу і сісти на ліву. Таке сидіння вважається бажаним, як про це згадав Ібн Хаджар в книзі «Фатх аль-Барі».

Бажані справи після їжі

- 1) Облизати пальці і тарілку
Пророк (мир йому і благословення Аллаха) наказував облизувати пальці і тарілку і сказав: «Ви не знаєте в який частини їжі ваше благословення».
- 2) Прославити Аллаха після їжі
Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Воістину, Аллах буде задоволений рабом, який прославить Аллаха після того, як з'їв щось». **(Муслім)**

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) після їжі читав ду'а: «Хвала Аллаху, Який нагодував мене цієї їжею і наділив мене нею без будь-якої сили і могутності з моєї сторони».

Плоди читання цього ду'а:

Йому буде прощено всі вчинені ним до цього (малі) гріхи. **(Абу Дауд, ат-Тірмізі, Ібн Маджаг. Аль-Хафіз і аль-Албані визнали цей хадіс хорошим)**

□ Якщо мусульманин їсть тричі на день, як і більшість людей, і при цьому дотримується бажаних справ, то їх кількість досягне п'ятнадцяти. Ці бажані справи ще збільшаться, якщо він буде дотримуватися їх щоразу, коли їсть між основними прийомами їжі.

Бажані справи під час пиття

1) Вимова слів: «Бісмільяг»

2) Пити правою рукою

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «О, хлопчику, скажи: «З ім'ям Аллаха» і їж правою рукою...»

3) Не можна пити одним великим ковтком, а треба переводити дух між ковтками, при цьому дихати треба за межі посудини

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) тричі переводив дух, коли пив. **(Муслім)**

4) Пити сидячи

«Нехай ніхто з вас не п'є стоячи». **(Муслім)**

5) Сказати: «Слава Аллаху»

Воістину, Аллах буде задоволений рабом, який прославить Аллаха після того, як з'їв щось». **(Муслім)**

□ Кількість бажаних справ під час пиття, які має прагнути звершувати кожен мусульманин, досягає двадцяти і більше. Також сюди входить вживання будь-якої рідини, холодні і гарячі напої.

Виконання бажаної молитви вдома

1) Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Найкраща молитва людини – та, яку вона звершує вдома, крім обов'язкової молитви». **(Аль-Бухарі, Муслім)**

2) Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Рекомендована молитва людини, звершена там, де її не бачать люди, прирівнюється до двадцяти п'яти молитов, звершених в присутності людей». **(Абу Я'ля. Аль-Албані визнав хадіс достовірним)**

3) Пророк (мир йому і благословення Аллаха) також сказав: «Молитва людини, звершена вдома, перевершує її молитву, звершену в присутності людей, так само, як обов'язкова молитва перевершує рекомендовану». **(Ат-Табарі. Аль-Албані визнав хадіс хорошим)**

□ Кожного разу, коли людина хоче звершити рекомендовану молитву, нехай намагається звершувати її вдома, аби практикувати Сунну і заробити за це винагорода.

Плоди виконання рекомендованої молитви вдома:

а – Це веде до щирості і богобоязливості в молитві і віддаляє від лицемірства.

б – Це є причиною зіслання в оселю милості, а також є причиною вигнання з дому шайтана.

в – Винагорода за рекомендовану молитву, якщо звершувати її вдома, збільшується так само, як збільшується винагорода за обов'язкову молитву, звершену в мечеті.

Бажані справи, які здійснюються після закінчення зібрання

Після закінчення зібрання бажано сказати: «Слава Тобі, о Аллах, і хвала Тобі свідчу, що немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе, прошу в Тебе прощення і каюсь перед Тобою». **(Навели всі передавачі «ас-Сунан»)**

Скільки разів упродовж доби мусульманин перебуває з людьми і говорить з ними? Ми наведемо деякі з цих випадків:

- 1) Коли їсть. Немає сумнівів, що ти, швидше за все, будеш розмовляти з людьми, які їдять разом з тобою.
- 2) Коли ти зустрічаєшся із друзями або з сусідами, то неодмінно говориш із ними.
- 3) Коли ти знаходишся на навчанні або роботі, то спілкуєшся зі своїми друзями і колегами.
- 4) Дорогою, в машині ти розмовлятимеш з тим, хто знаходиться поруч із тобою: із дружиною чи другом.
- 5) Коли ти відвідуєш лекції чи уроки.

Зверни увагу на те, скільки разів ти вимовляєш ці слова протягом дня, щоб підтримати зв'язок із Аллахом? Скільки разів ти прославив свого Господа і сказав: «Слава Аллаху» і «хвала Йому».

Скільки разів ти каюся і просив прощення в Аллаха за те, що зробив чи сказав під час цього зібрання? Скільки разів ти сказав: «Прошу у Тебе прощення і каюсь перед Тобою?»

Скільки разів ти засвідчив єдність Аллаха в Його пануванні і божественності, сказавши: «Я свідчу, що немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе».

Якщо ти читатимеш це ду'а після будь-якого зібрання, то перебуватимеш цілу добу в стані єдинобожжя, прощення і каяття перед Аллахом за вчинені тобою гріхи.

Плоди звершення цих бажаних справ:

Це ду'а є спокуютою за гріхи і помилки, вчинені під час зібрання.

Бажані справи перед сном

- 1) Прочитати ду'а: «З ім'ям Твоїм, о Аллах, я вмираю і оживаю». **(Аль-Бухарі)**
- 2) Звести руки разом, дмухнути на них і прочитати сури: «Очищення віри», «Світанок» і «Люди», потім тричі протерти тіло руками, починаючи з голови і обличчя і передньої частини тіла. **(Аль-Бухарі)**
- 3) Прочитати аят аль-Курсі. У аль-Бухарі згадується, що того, хто прочитає його перед сном, буде охороняти ангел, відправлений Аллахом, і до нього не наблизиться шайтан.
- 4) «З ім'ям Твоїм, о Аллах, я лягаю на бік і підіймаю бік. Якщо Ти забереш мою душу, то змилуйся над нею, а якщо пошлеш назад, то вбережи її, як Ти бережеш Своїх благочестивих рабів». **(Аль-Бухарі, Муслім)**
- 5) «О, Аллах, воістину, Ти створив мою душу, і Ти її умертвиш. Тобі належить її смерть і її життя, якщо Ти залишиш її жити, то збережи її, а якщо умертвиш, то прости їй. О Аллах, я прошу у тебе благополуччя». **(Муслім)**
- 6) «О, Аллах, захисти мене від Твого покарання в день, коли Ти воскресиш Своїх рабів». (Абу Дауд і ат-Тірмізі)
Бажано тричі повторити ці слова, коли кладеш праву руку під щоку.
- 7) Тридцять три рази сказати: «Субхан Аллаг», «Альхамду лілляг». Тридцять чотири рази сказати: «Аллагу Акбар». **(Аль-Бухарі, Муслім)**
- 8) «Хвала Аллаху, Який нагодував нас, напоїв, забезпечив, і прихистив, адже, скільки таких, у яких немає ані піклувальника, ані захисника». (Муслім)
- 9) «О, Аллах, Який знає потаємне і явне, Творець небес і землі, Господь і Власник кожної речі, свідчу, що немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе. Шукаю у Тебе захисту від зла своїй душі і від зла і багатобожжя шайтана, шукаю у Тебе захисту, щоб не заподіяти зло самому собі, і

щоб не накликати його на когось з мусульман». (**Абу Дауд, ат-Тірмізі**)

10) «О Аллах, я віддався Тобі, і доручив Тобі свою справу, і до Тебе повернувся лицем, і на Тебе поклався за бажанням своїм і через страх перед Тобою. Немає захисту та немає порятунку, окрім як у Тебе. Я увірував в Твоє Святе Писання, яке Ти зіслав, і в Твого Пророка, якого Ти відправив». (**Аль-Бухарі, Муслім**)

11) «О, Аллах, Господь семи небес і великого Трону, наш Господь і Господь кожної справи, Творець злаків і насіння, Який зіслав Тору, Євангеліє і Коран. Шукаю у Тебе захисту від зла кожної справи, чуб якої знаходиться в Твоїх Руках. О Аллах, Ти – Перший, до Тебе не було нічого. Ти – Останній, і після Тебе не буде нічого. Ти – Всевишній і немає нічого вище за Тебе. І Ти – Прихований, і немає нічого під Тобою. Допоможи нам розплатитися із боргами і захисти нас від бідності». (**Муслім**)

12) Читання двох останніх аятів із сури «Корова». У хадісі говориться: «Хто прочитає ці два аяти перед сном, то їх йому буде достатньо». (**Аль-Бухарі, Муслім**)

□ «Вчені по-різному тлумачать слова: «Їх буде достатньо йому». Деякі сказали: йому достатньо читати ці два аяти, аби не вставати на нічну молитву. Інші сказали: «Читання цих двох аятів захистить його від будь-якого зла і шкоди». Я ж кажу: «Можливо, що маються на увазі обидва тлумачення». (Із книги “аль-Азкар”, автором якої є **ан-Нававі**)

13) Засинати у стані ритуальної чистоти. У хадісі говориться: «Зроби омовіння, перед тим, як лягти спати».

14) Спати на правому боці. У хадісі говориться: «Потім ляж на правий бік». (**Аль-Бухарі, Муслім**)

15) Підкласти праву руку під праву щоку. В хадісі, наведеному у Абу Дауда, говориться: «Коли Пророк (мир йому і благословення Аллаха) лягав спати, то він підкладав свою праву руку під свою щоку».

16) Струсити ліжко, перш ніж лягти. У аль-Бухарі і Мусліма згадується, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Коли хтось з вас піде спати, то нехай струсить своє ліжко, воістину, він не знає, що сталося на ньому після нього».

17) Читання сури «Невірючі», тому що читання цієї сури є зреченням від багатобожжя. **(Абу Дауд, ат-Тірмізі, Ахмад. Ібн Хіббан, аль-Хакім і аз-Загабі визнали цей хадіс достовірним, аль-Хафіз визнав його хорошим, аль-Албані також визнав його достовірним)**

□ Ан-Нававі сказав: «Найкраще, якщо людина буде виконувати всі ці бажані справи, але якщо не може, то хай обмежиться найголовнішими з них».

□ Більшість людей протягом доби сплять двічі і тому можуть практикувати ці бажані справи двічі на день. Це стосується як денного, так і нічного сну, адже хадіси не обмежують сон тільки нічним.

Плоди звершення цих бажаних справ:

1. Якщо мусульманин буде згадувати Аллаха перед сном, то йому запишуватиметься сто милостинь. У хадісі йдеться: «Кожне вимовляння слів «Субхан Аллаг» – це милостиня, кожне вимовляння слів «Аллагу Акбар» – це милостиня, і кожне вимовляння слів «Альхамду Лілляг» – це милостиня, і кожне вимовляння слів «Ля іляга ілля Аллаг» – це милостиня». **(Муслім)**

2. Також для нього буде посаджено сто дерев в Раю, як про це сказано в хадісі, який згадується у Ібн Маджаг.

3. Мусульманин, який буде дотримуватись цих бажаних справ, буде захищений Аллахом і до нього не наблизиться шайтан протягом всієї ночі, і він буде в безпеці від будь-якого зла.

4. Він завершить свій день згадуванням Аллаха і покладанням на Нього.

Добрий намір у всіх справах

Маєш знати – хай береже тебе Аллах – що всі дозволені справи, такі, як сон, їжа, робота тощо, можна перетворити в покору і поклоніння Аллаху і, таким чином, звершити тисячі добрих справ, за умови того, що, здійснюючи їх, у мусульманина буде намір наблизитися до Аллаха. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Воістину, справи оцінюються тільки по намірам і, воістину, кожній людині дістанеться тільки те, що вона мала намір здійснити». (Аль-Бухарі, Муслім)

Приклад: людина рано лягає спати, аби вчасно встати на ранкову молитву і її сон перетворюється з дозволеної дії на поклоніння.

Звершення декількох поклонінь одночасно

Ті, хто ошадливо ставляться до свого часу, можуть звершувати декілька видів поклонінь водночас.

На практиці це може виглядати так:

- 1) Мусульманин йде пішки до мечеті або їде на машині (це вже буде поклонінням) і по дорозі згадує Аллаха або читає Коран. Таким чином він робить два поклоніння одночасно.
- 2) Мусульманин приходить на весілля, на якому, звісно, немає нічого заборонного. Сам прихід вже є поклонінням, проте він може згадувати Аллаха або закликати когось до Аллаха під час свого перебування на весіллі.

Постійне згадування Аллаха

1) Згадування Аллаха є основою поклоніння, адже воно вказує на постійний і безперервний зв'язок раба зі своїм Творцем. Передається від Аїши (хай буде вдоволений нею Аллах), що вона сказала: «Посланець Аллаха згадував Аллаха в будь-якому положенні». **(Муслім)**

□ Зв'язок з Аллахом – це життя, звернення до Нього – це порятунок, близькість до Нього – це успіх і достатність, віддаленість від Нього – це омана і збиток.

2) Лише згадування Аллаха відрізняє віруючого від лицеміра, адже однією з якостей лицемірів є те, що вони мало згадують Аллаха.

3) Шайтан може здолати людину лише тоді, коли вона недбало ставиться до згадування Аллаха. Адже згадування Аллаха – це фортеця, яка надійно охороняє людину від підступів шайтана. Шайтан же хоче, щоб людина не згадувала Аллаха.

4) Згадування Аллаха – дорога до щастя. Всевишній говорить:

Тих, які увірували й знайшли спокій для своїх сердець у згадуванні Аллаха! Хіба ж не в згадуванні Аллаха знаходять спокій серця?

(Коран, сура «Грім», аят 28)

5) Необхідно постійно згадувати Аллаха, адже єдине, про що шкодують мешканці Раю – це години, які вони провели в мирському житті без згадування Аллаха. Воістину, постійне згадування Аллаха вказує на постійний зв'язок із Ним.

Ан-Нававі сказав: «Усі вчені одноставні в тому, що людині без ритуального омовіння та у стані великого осквернення, а також жінкам під час місячних або післяпологового очищення, дозволяється, на відміну від читання Корану, згадувати Аллаха язиком та серцем – тобто дозволяється вимовляти слова «Субхан Аллаг», «Альхамду лілляг», «Аллагу Акбар», «Ля іляга ілля Аллаг», прохати про

благословення для Пророка (мир йому і благословення Аллаха) і робити ду'а).

6) Хто згадує свого Господа, того згадує його Господь. Всевишній Аллах говорить в сурі Корова:

Згадуйте Мене, і Я буду згадувати вас. Дякуйте, і не будьте невдячними!

(Коран, сура «Корова», аят 152)

Якщо людина радіє, дізнавшись про те, що якийсь король згадав і похвалив її в своєму зібранні, то якою має бути її радість, коли вона дізнається про те, що Аллах – Цар всіх королів – згадав її у зібранні, яке набагато краще того, де вона згадувала Аллаха?

7) Згадувати Аллаха це не означає просто бурмотіти слова вихвалання Аллаха, в той час як серце безсторонне щодо них. Згадування має бути язиком і серцем, розмірковуючи і роздумуючи про вимовлені слова. Всевишній Аллах говорить:

Згадуй Господа свого подумки, не вголос, покійно й зі страхом, і роби так зранку та ввечері, й не будь одним із неуважних!

(Коран, сура «Загорожі», аят 205)

□ Людина, яка згадує Аллаха, має розуміти сказане нею, аби згадування було як язиком, так і серцем; аби зв'язок із Аллахом підтримувався як ззовні, так і внутрішньо.

Розмірковувати про милості Аллаха

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Розмірковуйте про знамення Аллаха, але не розмірковуйте про Самого Аллаха». (Ат-Табарі в «аль-Авсат» і аль-Байгаки в «аш-Шу'аб». Албані визнав його хорошим хадісом)

Щодня мусульманин відчуває щодо себе милість Аллаха – він має розмірковувати про неї і хвалити Аллаха. Скільки таких випадків стаються із мусульманином щодня?!!

1) Чи відчув ти милість Аллаха, коли йшов до мечеті на молитву, особливо ранкову, і дивився на оселі мусульман, які міцно спали, ніби вони померли? Багато хто позбавлений цієї милості – йти на ранкову молитву.

2) Чи відчув ти милість Аллаха, коли йшов по дорозі і побачив, як хтось потрапив у ДТП? А інший увімкнув музику на повну гучність і голос шайтана почав лунати із його машини?

3) Чи відчув ти милість Аллаха, коли бачив новини: голод, повені, поширення різних захворювань, землетруси, війни і вигнання?

□ Можу лише сказати, що раб, який досяг успіху, ніколи не забуває про милості Аллаха, якими його наділено. Він завжди вихваляє Аллаха і дякує Йому за милості, зіслані йому: за релігію, здоров'я, добробут і благополуччя.

У хадісі йдеться, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Хто побачить страждаючого якоюсь хворобою і скаже: «Хвала Аллаху, Який уберіг мене від того, чим вразив тебе, і віддав мені перевагу перед багатьма з тих, кого Він створив, – того не спіткає ця хвороба». **(Ат-Тірмізі сказав: Хороший хадіс)**

Щомісячне завершення читання усього Корану

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Читай Коран один раз кожного місяця». **(Абу Дауд)**

□ Як завершити читання Корану упродовж одного місяця?

Якщо ти приходитимеш до мечеті на десять хвилин раніше, щоб устигнути прочитати два аркуші з Корану до початку молитви (можна і після молитви), то за день ти прочитаєш десять аркушів або двадцять сторінок, тобто один повний *джуз* – одну тридцятку частину Корану. І, таким чином, ти легко завершиш читання Корану упродовж одного місяця.

Завершення

Це – всі бажані щоденні справи, які нам вдалося зібрати. Ми прохаємо Аллаха, щоб дав нам жити згідно із Сунною Посланця Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха) і дав нам померти на ній!

І останній наш заклик: «Хвала Аллаху, Господу Світів!»

Халід аль-Хусейнан

Зміст

Як досягти любові Всемогутнього і Великого Аллаха	3
Бажані справи після пробудження від сну	6
Бажані справи перед входом до туалету і після виходу із нього	6
Бажані справи під час звершення малого омовіння	7
Сівак	10
Бажані справи під час взування	11
Бажані справи під час одягання	11
Бажані справи при вході до оселі і при виході з неї	12
Ідучи до мечеті, бажано чинити так	13
Бажані справи під час заклику на молитву (<i>азан</i>)	16
Бажані справи під час оголошення початку молитви (<i>ікама</i>)	18
Під час звершення молитви поставити перед собою перешкоду (<i>сутра</i>)	19
Питання, пов'язані із встановленням перешкоди в молитві	20
Рекомендовані молитви, які можна звершувати упродовж дня	20
Рекомендовані нічні молитви (<i>кьям аль-лейль</i>)	22
Вітр і бажані справи під час його звершення	24
Рекомендована ранкова молитва	24

Після звершення ранкової молитви бажано посидіти деякий час на місці.....	26
Бажані слова під час звершення молитви.....	26
Бажані дії під час звершення молитви.....	28
Бажані справи під час звершення поясного поклону	29
Бажані справи під час звершення земного поклону.....	29
Бажані справи, які виконуються після молитви	32
Згадування Аллаха, які бажано читати вранці	35
Бажані справи під час зустрічі з людьми.....	39
Бажані справи до та під час їжі.....	42
Бажані справи після їжі	42
Бажані справи під час пиття	43
Виконання бажаної молитви вдома	44
Бажані справи, які здійснюються після закінчення зібрання	44
Бажані справи перед сном	46
Добрий намір у всіх справах.....	49
Звершення декількох поклонів одночасно	49
Постійне згадування Аллаха	49
Розмірковувати про милості Аллаха	51
Щомісячне завершення читання усього Корану	52
Завершення	53

IslamHouse.com

الإسلام بلغات العالم

Islam in the languages of the world

